

תקווה

תקוות ושאיפות לעתיד

**"קראתי פעם לציונות אידיאל אין סופי,
ואני מאמין באמת כי גם לאחר השגת ארצנו, ארץ
ישראל לא תחדל מלהיות אידיאל. כי בציונות כפי
שאני מבין אותה, כלולה לא רק השאיפה לכברת
ארץ מובטחת כחוק בשביל עמנו האומלל, אלא גם
השאיפה לשלמות מוסרית ורוחנית."**

**שבילי
עצמאות
1904**

ארכיון צה"ל

אנחנו מצליחים להילחם בטרור מהאוויר, לפגוע באוימי תת"ק ולמנוע מאויבינו לממש את יעדיהם. אולם במרבית הזירות אויבינו פועלים בתוך אזרחי, מתוך מרחבים שבהם חיים אזרחים שאינם מעורבים בטרור או בלחימה.

כמו חיל האוויר - כך גם הצלף הצופה על ההתפרעויות מול הגדר בעזה או המ"פ שמוביל את אנשיו למעצר מורכב נוסף ביהודה ושומרון.

ולפיכך, כולנו, כל מפקדי צה"ל פוגשים את השאלות האלה:

כמה כוח להפעיל?

**מה מידת הנזק שנכון להרוס לסביבתו של האובייקט או המטרה?
האם המשימה מצדיקה הרג או פגיעה באנשים בלתי מעורבים?
השאלות הללו מקבלות תשובה שונה בכל תרחיש ובכל זירה.
השאלות הללו הן חלק מההווייה של התקופה הזאת שבה אנו
מפקדים. ואם לא נשאל אותן - לא נצליח לממש את חזונו של
הרצל. וגם אם תהיה לנו כבוד ארץ להגן עליה - לא נצליח להגיע
לרמה המוסרית שהציונות בראשית דרכה חלמה עליה.**

כמפקדים עלינו לעודד שיח וחשיבה - גם במקומות שבהם החלטנו לפעול בכוח רב וגם במקומות שבהם נמנענו.

"קראתי פעם לציונות אידיאל אין סופי, ואני מאמין באמת כי הם לאחר השגת ארצנו, ארץ ישראל

לא תחדל מלהיות אידיאל. כי בציונות כפי שאני מבין אותה, כלולה לא רק השאיפה לכברת ארץ מובטחת כחוק בשביל עמנו האומלל, אלא גם השאיפה לשלמות מוסרית ורוחנית".

מה מוטל עלינו מפקדי צה"ל בעודנו מגינים על כבוד הארץ שלנו ועל אזרחי ישראל - בכל מה שקשור לשאיפה למוסריות?

כל מפקד, בכל זרוע או חיל, פוגש בעת ביצוע משימותיו דילמות מוסריות. כל אחד מאיתנו מתלבט כיצד לנהוג, כמה כוח להפעיל, כיצד להגיב ועוד. זה נכון למשימה מבצעית באיו"ש, לפעילות בט"ש על הגבול ברמת הגולן או ברצועת עזה, וכמובן גם בפעילות התקפית אווירית.

לחיל האוויר יש יכולת הרס וקטלניות מהגבוהות בעולם. ביחד עם כלל כוחות צה"ל פיתחנו שיטות ותורות לחימה חדשניות ופורצות דרך.

למילים "ארץ ציון וירושלים", מרגישים עלייה חזקה בעוצמה. לתחושת ההדגש שאנו תמיד נותנים ל"ארץ ציון וירושלים" הוא חשוב, אך לא פחות חשובות המילים "להיות עם חופשי בארצנו".

לאורך השנים לוחמים ומפקדים בצה"ל יצאו לפעילויות מבצעיות ולמלחמות מתוך ההבנה שהם יוצאים לשמור על ביטחון המדינה. האם הם גם זכרו שהם יצאו לשמור על הזכות להיות חופשיים?

בשבועות האחרונים עננת הקורונה מרחפת מעלינו ובעקבותיה אנו חווים בידוד חלקי או מלא. כל אורח החיים שאנחנו רגילים אליו השתנה לחלוטין והבחירות היומיות שלנו הוגבלו באופן חסר תקדים. בחירות קטנות שבעולם תקין, בשגרה, הן הבחירות המובנות מאליהן - הזכויות והחופש שלנו. בעולם שבו החופש לנוע במדינה שלנו מעוגן בהוויה הבסיסית שלנו, קשה לכולנו לדמיין מצב אחר. אנחנו נוטים לראות בכך דבר מובן מאלינו. חופש וחירות הם זכות בסיסית כיום, אבל בכל פעם האדם צריך לבחור בה מחדש. לאורך ההיסטוריה שלנו, נלחמנו על החופש ועל החירות. כשם שחירות הגיעה לאחר מלחמות עקובות מדם - כך גם אפשר לאבד אותה. היום יותר מתמיד הדבר תלוי בכל אחד ואחת מאיתנו.

נפתלי הרץ אימבר, מחבר ההמנון הלאומי, בחר במילים "להיות עם חופשי בארצנו" תוך שימוש בצורת הרבים ולא "עם חופשי בארצו" כמו שאולי היה מתבקש. למה? כי האחריות לחופש של העם מוטלת על כולנו. כל אחד בעם שותף לשמירה על החופש.

כי זו ארצנו - של כולנו, וכך גם החופש שלנו בה.

"להיות עם חופשי בארצנו..."

אני ירושלמי דור שלישי. סבי וסבתי מצד אבי נולדו אף הם בירושלים והשתתפו בקרבות לשחרור העיר במלחמת העצמאות - על הזכות לנוע בחופשיות בעירם. לאורך שנים חלמו הדורות הקודמים להגיע לארץ המובטחת, לארץ ישראל - ארץ ציון וירושלים. עצם הזכרת המילים הללו בשירת התקווה עוררה אצלם תחושות של העגועים וערה. בהתבוננות במילות השיר אפשר לראות רגש, עוצמה, שייכות, וחזון. התקווה - אותו שיר אשר ליווה את הקמת המדינה ומשמש עד היום כאבן דרך בחייה של המדינה, ליווה גם אותי, בילדותי ועד היום בשירותי הצבאי וכאזרח.

תופעה מעניינת מתרחשת בכל פעם כשרים את ההמנון - לא משנה אם מתחילים אותו בטון חזק או בטון חלש, כאשר מהיעים

הצבא של כולם, צבא העם. צבא אשר חותר ללמידה ולהקניית רוח. צה"ל היה בעבר ועודנו כיום כור היתוך חברתי. מתוקף כך יש לצה"ל, למפקדיו ולמשרתיו תפקיד חשוב בעיצוב עתידה של החברה בישראל.

התקופה שבה אנו נמצאים מצליחה לחדד בצורה ברורה כל כך את ההבדל בין החשוב לשולי, לגרום לאנשים לעצור ולראות כי יש לנו עוד דרך לעבור עד שנגיע לשלמות המוסרית והרוחנית, אך גם להוקיר את מה שיש.

ביומנו האישי כתב הרצל: "איש לא חשב לחפש את הארץ המובטחת במקום ששם היא נמצאת - והיא קרובה כל כך: בתוך עצמו פנימה". כמו אז גם היום ההזמנה הציונית הצנועה של הרצל תקפה ורלוונטית. עלינו להמשיך ולחפש את אותה "ארץ המובטחת", גם כאשר פיזית היא הושגה; להגן על הקיים; לשאול שאלות ולחזור לאותה השלמות. הציונות היא הרצון האמיתי לחיות במדינה מאוחדת וחזקה, לחפש את הטוב המשותף ולא לפחד להתבונן פנימה - אל עצמנו.

יש הרואים בתנועה הציונית תנועה שההשימה את מטרתה עם הקמת מדינת ישראל, אך אני רואה בציונות "אידיאל שאין לו סוף" כמילותיו של הרצל.

אף על פי שהטקסט של הרצל נכתב לפני כמעט 100 שנים, ואנו בוחנים אותו בראייה היסטורית, ראוי שנעסוק בהשתקפות חזונו כאן ועכשיו.

במדינה שבה יש גישות רבות ומנוגדות זו לזו; שבה שגרת החיים מהירה כל כך והרבה דברים מובנים מאליהם, אני רואה את הציונות כמרכיב מאזן, כמכנה משותף רחב שמחבר את כלל קצוות החברה הישראלית.

חלק ממימוש אידיאל הציונות היום הוא השירות בצה"ל - מקום אשר מצליח לייצר חיבורים עמוקים, לקשור בין אנשים ולהיות

עושים עצמות

סרן
עידו בן דוד

מ"פ ה', סירת גולני

נשאלתי לאחרונה על ידי אחד המ"כים שלי האם עדיין קיימת ציונות. אני יודע שיש האומרים שמדובר במושג שהוא נחלת העבר אבל אני כמ"פ חושב עליו לא מעט פעמים.

אני חושב שאנחנו נמצאים בדור ובתקופה מיוחדת. תקופה שבה המדינה שלנו מפותחת ומשגשגת

יש לנו שפע וביטחון. לצערי זאת גם הסיבה שיכולה לחרום לנוע ממוצע לשאול בבואו להתגייס "למה דווקא אני? מישהו אחר יתגייס במקומי, מישהו אחר יהיה לוחם במקומי."

האתגר הזה מול בני הנוער מחדד אצלי את ההבנה שהציונות חייבת להישאר אידיאל אין-סופי. אני רואה כל יום בחטיבה אנשים שמממשים את האידיאל הזה הלכה למעשה, חיילים שבחרים בשירות הקרבי ומפקדים שנשארים בצבא למרות הפיתויים שבחוץ, ואני גאה. גאה שאלה המפקדים והחיילים של צה"ל ושל חטיבת גולני. אני חושב שהאתגר והבחירה להיות לוחם קרבי גם כשאינן סכנה קיומית המרחפת מעל מדינת ישראל וגם כשנראה שאם לא תהיה לוחם המדינה לא תיפול - זו ציונות.

משימתנו היא לחנך את אנשינו לפי האמרה "במקום שבו אין אנשים, השתדל להיות איש", להדגיש בפניהם שזכינו במדינת ישראל ושאלנו חייבים להגן עליה ולשמור עליה ועל אזרחיה. אין לי ספק שלוחם המשרת היום בצה"ל יהיה אזרח משפיע יותר ואדם טוב יותר כאשר ישתחרר - זוהי ציונות.

יחד
מילים: שמרית אור
לחן: קובי אושרת

המליד
עוללה
המנגינה

לו יהי
מילים ולחן: נעמי שמר

”וְכַתְּתוּ חֲרָבוֹתֵם לְאֵתִים
וְחַנִּיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת
לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חָרֵב
וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.”

שְׂבִילֵי
עֲצֻמָּאוֹת

ישעיהו פרק ב, פסוק ד

יום העצמאות של מדינת ישראל הוא זמן להתבוננות ולחשבון נפש שלנו כעם, כחברה וכמדינה על

הדרך שעברנו - מימי התנ"ך, דרך תולדות עם ישראל בגלות ועד לשיבה לציין והקמת מדינת ישראל. דרך מלאה בסיפורים, באנשים, בהצלחות ובכישלונות. דרך של היסטוריה, מלחמות וכמיהה לשלום. העצירה הזאת מאפשרת הסתכלות היסטורית, בחינה והפקת לקחים אך היא מאפשרת גם לחלוט. היא מאפשרת להציב יעדים חדשים ומטרות ולהתחזק לקראת העתיד לבוא.

במשך כל שנותיי בצה"ל יום הזיכרון ויום העצמאות קיבלו בעבורי משמעות ועוצמה אחרת. הזיכרון וידיעת המחיר הכבד שאנו משלמים על עצמאותנו, מחיר חייהם של מפקדים, פקודים ורעים לנשק מעצים בעיניי את משמעות נבואתו של ישעיהו ואת התקווה שעל אף שתמיד נהיה מוכנים למלחמה - לא נידרש לה כדי להבטיח את עצמאותנו.

צה"ל ערוך ומוכן ליום פקודה, חזק ואיתן מתמיד, אך לצד האימונים וההכנות, ישנה גם תקווה שהמוכנות והכשירות יהיו גורם הרתעה מספיק. תקווה זו היא תקווה בת אלפי שנים שלה אנחנו מייחלים גם היום. אין לי ספק שאם נידרש לכך, נדע להתייצב מהר, כשירים ומוכנים לכל משימה, בכל מקום, מאמינים בצדקת הדרך ונחושים לממש את ייעודנו כצבא ההגנה של ישראל. לא נחזור הביתה עד להשלמת המשימה, נרדוף את אויבינו ולא נשוב עד כלותם. גם ביום זה נמשיך ונתפלל להחלמת פצועי צה"ל ולהחזרתם של השבויים והנעדרים וביניהם לוחם ומפקד בחטיבה סגן הדר גולדין ז"ל.

כמפקד חטיבת גבעתי אני נשבע ומתחייב בהתרגשות גם השנה, בככל יום עצמאות, לשמור אמונים למדינת ישראל, לחוקיה ולשלטונותיה המוסמכים. לקבל עליי ללא תנאי וללא סייג עול משמעתו של צבא ההגנה לישראל, לציית לכל הפקודות וההוראות הניתנות על ידי המפקדים המוסמכים ולהקדיש את כל כוחותיי ואף להקריב את חיי להגנת המולדת ולחירות ישראל.

כמעט ואין בקרה, והם ערכי צה"ל לא חלים על השימוש בהם. כנראה שאף אחד מאיתנו לא חושב על "טוהר הנשק" לפני שהוא מפרסם את דעותיו?

אנחנו כולנו חיילים ומפקדים, אך קודם כול אנחנו אזרחים במדינת ישראל. ישעיהו חזה את השלום העולמי ואני חושב שהרבה לפני שנוכל להגיע אליו עלינו לעשות שלום עם עצמנו: קבלת האחר, שוויון, סובלנות כלפי דעות שונות, העדפת טובת הכלל על פני טובתנו האישית. אני מאמין שרק כשהשלום ישרור בתוכנו יהיה סיכוי שיתר העולם יצטרף לדרך שלנו ונבואתו של ישעיהו תוכל להתקיים.

אירועים גדולים בהיסטוריה התרחשו מתוך אופטימיות ותקווה. פסימיות, הישה שלילית וציניות לא קידמו דבר. היום אני שומע פחות ופחות קולות של אמונה ותקווה. על קיומה ועצמאותה של מדינת ישראל חלמה כל שרשרת הדורות של העם היהודי, ואנו זוכים לחיות את הגשמתו של חלום זה. אני קורא לכולנו להיות חיילים טובים יותר, אזרחים טובים יותר ואנשי חזון כישעיהו.

בנבואתו של ישעיהו השלום יהיה מוחלט עד כדי כך שאמצעי המלחמה ותורת המלחמה יהיו מיותרים ויהפכו לכלי עבודה. אני תוהה לעצמי, מהם כלי המלחמה של ימינו? האם רק הטנק, הנשק האישי, המזל"ט ומסוק הקרב הם כלי נשק? לאחרונה עשיתי טעות ופתחתי חשבון "טוויטר". גיליתי שרשת חברתית שנועדה לחבר בין אנשים ודעות בקלות ובמהירות היא בעצם במה להידופים, לקללות ולהשמצות. בכל פעם נבהלתי מהציוצים שקראתי, מעומק השנאה וחוסר הסבלנות, ומהשימוש האגרסיבי שאנשים פרטיים ודמויות ציבוריות עושות בכלי הזה. הבנתי שבימינו גם הודעה ברשת החברתית יכולה לשמש כנשק ולפעמים אף להסב נזקים גדולים ממנו. בניגוד לכלי הנשק הצבאיים שאנו מחלקים לחיילים ולמפקדים לאחר שהכשרנו ואימנו אותם, לשימוש ב"כלי הנשק" ברשת החברתית אין הכשרה,

והעדות, חילוניים ודתיים, עולים וותיקים, מן העיר ומן הכפר, מקצה הארץ עד קצה - בירושלים ובבית שמש, בתל אביב ובבני ברק, בדיר אל אסד בטבריה ובבאר שבע ובמקומות האחרים - היא עדות להיותנו צבא העם, למען העם. צבא המושתת על ערכים של נתינה, של התנדבות, של אהבת האדם, של סולידריות חברתית, רעות ועשייה למען החברה והכלל.

צה"ל ימלא את שליחותו במלואה רק אם יתרום ויעשה מעבר לאומנות המלחמה. לא די במעשה הצבאי. צבא עוצמתי נמדד בערכים שעליהם הוא נשען, במוסר שלו, ביכולתו להתמודד עם כל משבר ואתגר ובכוחם של אנשיו, חיילים ומפקדים, להנהיג, להוביל ולשמש דוגמה אישית.

התקווה מנצחת. ככל שנעניק יותר לחברה סביבנו, על החוליות החלשות שבה, כך נוכל להגביר ולהעצים את התקווה ולהפוך אותה למציאות חיה.

בערבו של חג העצמאות, בין ימי הזיכרון, אנו מרכינים ראש, זוקפים קומה ומצדיעים לנופלים. אנו צועדים מן המוות אל החיים, משואה לתקומה ומזיכרון לעצמאות.

חמש עשרה המילים העבריות במשפט המפתח מחזון אחרית הימים של הנביא ישעיהו בן אמוץ הן סמל לתקווה ישראלית.

התקווה היא היכולת שלנו לצייר עתיד אחר, טוב יותר. אורך חייה של התקווה כאורך חיי האנושות. לתקווה יש ערך ייחודי. היא הבסיס לחוסן האישי והלאומי שלנו. פעמים רבות התקווה מסייעת לנו בהתמודדות עם קשיים ועם משברים.

אנחנו חיים בתקופה מורכבת וייחודית. מגפת הקורונה מחייבת אותנו כפרטים, כחברה וכצבא להתמודד עם אתגרים חדשים ושונים. זוהי מערכה אזרחית שלא הכרנו כמוה קודם. גם הצורך בתקווה גדל בצל המגפה.

התרומה הצבאית למאמץ הלאומי, התהייסותם של חיילים ומפקדים במערכה העכשווית לדאוג ולסייע לקשישים, לחולים, לחלשים, לאנשים קשי היום ולנזקקים שבקרבתנו באשר הם, בני כל הדתות

מהי בעיניכם ציונות בת זמננו?

מהן התקוות שלכם
בעבור המדינה, בעבור צה"ל,
בעבור היחידה שלכם?

מה מעורר בכם תקווה?

מה לא מסתובב
מדינת ישראל

השנה, בפעם הראשונה, לא נוכל לפקוד את קברי היקרים לנו בבתי העלמין. לא נחבק מקרוב את בני המשפחות השכולות ולא נעמוד לצידם בצפירה. זכרם, דמותם ופועלם של חברינו, רעים למסע ולדרך, מלווים אותנו תמיד והם חזקים יותר מכל מחווה אחרת. **העשייה שלנו כפרטים וכקבוצה כל השנה, וודאי בעת הזו, של תרומה, של נתינה ושל ערבות הדדית מעבר לייעודנו המקורי והבסיסי ככוח המגן של מדינת ישראל, נשענת על עוז רוחם, על מורשתם ועל צוואתם של אלה אשר לא ישובו עוד. הם, שבמותם ציון לנו את החיים.**
בעבורי, זה הזיכרון האמיתי.

ביום הזה אנו זוכרים ומזכירים כי ארורה המלחמה. לא צמאי דם יצאנו אל הקרב. אנו כמהים מצפים ומקווים ליום שבו תתקיים נבואתו של ישעיהו בן אמוץ: "וּכְתַתּוּ חֲרִבוֹתֵיכֶם לְאֹתִים וְחִנִּיתוּתֵיהֶם לְמִזְמֹרוֹת לֹא-יִשָּׂא הוּי אֶל־הוּי חָרֵב וְלֹא-יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה...".